

महाराष्ट्र शासन

महसूल व वन विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : टिआरएस-०४/२०१४/प्र.क्र.७२/फ-६

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२

दिनांक:- १३ ऑगस्ट, २०१४

वाचा :-

- १) शासन निर्णय क्र. टिआरएस-०६/२००१/प्र.क्र.२०९/फ-६, दिनांक ०८.०५.२००३
- २) शासन अधिसूचना क्र.एस-३०/०२/२०१३/प्र.क्र.२१/फ-६, दिनांक २१.०५.२०१३
- ३) शासन अधिसूचना क्र. टिआरएस-०६/२००१/प्र.क्र.२०९/फ-६, दिनांक २०.०७.२०१३
- ४) शासन अधिसूचना क्र.डब्ल्युएलपी-०६१३/प्र.क्र.१९९/फ-१, दिनांक २१.०७.२०१३
- ५) मुख्य वन्यजीव रक्षक, महाराष्ट्र राज्य यांचेकडील आदेश क्र. कक्ष २३(४)/सी-४९४/ १६०३ दिनांक २६.०७.२०१३
- ६) शासन अधिसूचना क्र. टिआरएस-०९/२०१३/प्र.क्र.१९३/फ-६, दिनांक २५.०२.२०१४
- ७) शासन अधिसूचना क्र. डब्ल्युएलपी-२०१२/प्र.क्र.३१७/फ-१, दिनांक ०१.०३.२०१४

प्रस्तावना :-

संदर्भ क्र. १ येथील शासन निर्णयानुसार वनसंरक्षणाच्या दृष्टीने मापदंड ठरवून विस्तृत दिशानिर्देश जारी करण्यात आले होते. तेव्हापासून १० वर्षांपेक्षा जास्त कालावधी निघून गेला असून या दरम्यान अनुसूचित जमाती तथा इतर पारंपारिक वननिवासी (वन हक्कांची मान्यता) अधिनियम, २००६ हा कायदा अंमलात आला. त्याबरोबरच संदर्भ क्र. ३, ४, व ५ अनुसार भारतीय वन अधिनियम १९२७ व वन्यजीव (संरक्षण) अधिनियम १९७२ अंतर्गत अधिकार प्रदान करण्यात आले आहेत. याबरोबरच संदर्भ क्र. ६ व ७ अनुसार अनुक्रमे भारतीय वन अधिनियम १९२७ आणि वन्यजीव (संरक्षण) अधिनियम १९७२ अंतर्गत सुधारित नियमावली अधिसूचित करण्यात आल्या आहेत. या पार्श्वभूमीवर वनसंरक्षणाचे मापदंडांमध्ये व्यापक सुधारणा होऊन सर्वकष दिशानिर्देश जारी करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. यादृष्टीने संदर्भ क्र. १ येथील शासन निर्णय अधिक्रमित करून पुढील प्रमाणे शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत आहे.

## शासन निर्णय :-

१ **नियतक्षेत्रांची वर्गवारी :-** वनजमिनीवर समाजविरोधी तत्वांकडून अतिक्रमण करण्याच्या वाढत्या प्रवृत्ती, शासकीय कर्तव्य बजावित असताना शासकीय अधिकाऱ्यांवर गुन्हेगारांकडून सशस्त्र हल्ला झाल्याची प्रकरणे, वन्यप्राण्यांच्या शिकारी, वनोपज आणि वन्यप्राण्यांच्या अवयवांचा अवैध व्यापार होण्याबाबत निदर्शनास येत असलेली प्रकरणे विचारात घेऊन आजच्या घटकेस सर्वच नियतक्षेत्रे अतिसंवेदनशील ठरतात. सबब, संदर्भ क्र. १ येथील शासन निर्णयानुसार नियतक्षेत्रांची 'सर्वसाधारण', 'संवेदनशील' आणि 'अतिसंवेदनशील' अशा प्रकारे करण्यात आलेली वर्गवारी सध्या प्रासंगिक ठरत नाही. सबब यापुढे सर्वच नियतक्षेत्रे 'अतिसंवेदनशील' म्हणून समजली जातील.

२ **नियतक्षेत्रे तपासणी :-** उपवनसंरक्षक, विभागीय वन अधिकारी आणि उपविभागीय वन अधिकारी हे त्यांचे अधिनस्त क्षेत्रासाठी नियतक्षेत्रे तपासणीचा वार्षिक कार्यक्रम निर्धारित करतील. सदर कार्यक्रम निर्धारित करताना प्रत्येक ६ महिन्यात विभागातील / उपविभागातील सर्व नियतक्षेत्रांची तपासणी पूर्ण होईल, याबाबतची दक्षता उक्त अधिकाऱ्यांनी घ्यावी. वनपरीक्षेत्र अधिकारी हे संपूर्ण वर्षात त्यांचे अधिनस्त शक्यतो सर्व नियतक्षेत्रांची तपासणी करतील. तथापि, त्यांनी १ महिन्यात कमीत कमी १ नियत क्षेत्राची तपासणी न चुकता करावी. नियतक्षेत्रांची संख्या जास्त असल्यामुळे वनपरिक्षेत्र अधिकारी यांना संपूर्ण वर्षात त्यांचे अधिनस्त नियतक्षेत्र तपासणी करणे शक्य होत नसेल तर त्याची भरपाई वनक्षेत्रपाल / सहायक वनसंरक्षक - फिरते पथक यांचे मार्फत करण्यात येईल.

सहायक वनसंरक्षक प्रत्येक महिन्यात वनपाल किंवा वनपरिक्षेत्र अधिकाऱ्यांनी तपासलेल्या नियतक्षेत्रातील गंभीर बाबी आढळून आलेल्या क्षेत्रांची पुनः तपासणी करतील. याव्यतिरीक्त विभागीय वन अधिकारी (दक्षता) हे त्यांचे पथकामार्फत Random पध्दतीने नियतक्षेत्र तपासणी करतील. नियतक्षेत्र तपासणी करताना भारतीय वन अधिनियम १९२७, वन्यजीव (संरक्षण) अधिनियम १९७२, वन (संवर्धन) अधिनियम १९८० व अनुषंगिक नियमांखाली घडलेल्या गुन्ह्यांची नोंद / दखल घेतील. अनुसूचित जमाती तथा इतर पारंपारिक वननिवासी (वन हक्कांची मान्यता) अधिनियम, २००६ या अधिनियमाखाली मान्य व अमान्य तसेच अपील दाव्यासंदर्भातसुध्दा आढावा घेतील. वनाच्या हद्दी, खुणा, बुरुज, इत्यादी बरोबर आहेत का, याची पाहणी करतील. वनरक्षकाचा अभिलेख बरोबर आहे का हे पाहतील. त्यांचेकडील जप्त मुद्येमाल- पुस्तिका, आदेश पुस्तिका, बीट नकाशा, टोपोशीट, दैनंदिनी, गणवेश साहित्य, जीपीएस, मोबाईल फोन, PDA व इतर शासकीय साहित्य सुस्थितीत असल्याबाबत नोंद घेतील, वनरक्षक व वनपाल हे G.P.S. व P.D.A. या यंत्रांचा योग्य प्रकारे वापर करतात का याची शहानिशा करावी तसेच वनरक्षक

मुख्यालयात राहतो का याची माहिती घेतील. (वनरक्षकाचे अभिलेखाची एक चेक लिस्ट तयार करण्यात यावी म्हणजे तपासणी काम सुकर होईल) वनरक्षकाचे वार्षिक गोपनीय अहवाल लिहिताना तपासणी अहवालाची मदत घेतली जाईल. ताब्यातील जप्त मुद्देमाल व त्याची नोंदवही यांचा ताळमेळ तपासतील.

**३ नियतक्षेत्र तपासणी अहवालाचे विश्लेषण व आनुषंगिक कार्यवाही :-** प्रत्येक तिमाहीनंतर उपवनसंरक्षक / विभागीय वन अधिकारी / उप विभागीय वन अधिकारी यांनी विशेष सत्र आयोजित करून मागील ३ महिन्यात करण्यात आलेल्या नियतक्षेत्र तपासणी अहवालाचे विश्लेषण करावे. या सत्रात विभागातील सर्व सहायक वनसंरक्षक, वन परिक्षेत्र अधिकारी, फिरते पथकाचे अधिकारी, संबंधित वनपाल व वनरक्षक उपस्थित राहतील. नियतक्षेत्र तपासणीत आढळून आलेल्या बाबींचा विचार करून पुढे घ्यावयाची दक्षता व आनुषंगिक कार्यवाही बाबत अंमल कसा करता येईल या बाबत उपवनसंरक्षक / विभागीय वनअधिकारी / उप विभागीय वन अधिकारी यांनी विशिष्ट सूचना द्याव्यात.

**४ कार्यालयाची तपासणी :-** शासकीय कामांची सर्वांगीण प्रगती कशाप्रकारे होत आहे याचा आढावा घेण्यासाठी प्रत्येक घटक कार्यालयाची नियमित तपासणी करणे आवश्यक आहे. त्याबाबतचे मापदंड खालीप्रमाणे करण्यात आले आहे:-

अ.क्र.	कार्यालयाचे नाव	तपासणी अधिकारी व मापदंड
१	परिमंडल कार्यालय	वनपरिक्षेत्र अधिकारी ३ महिन्यातून एक वेळ
२	परिमंडल कार्यालय	सहाय्यक वन संरक्षक ६ महिन्यातून एक वेळ
३	परिक्षेत्र कार्यालय	सहाय्यक वनसंरक्षक वर्षातून एक वेळ
४	परिक्षेत्र कार्यालय	उपविभागीय वन अधिकारी / विभागीय वन अधिकारी / उपवनसंरक्षक वर्षातून एक वेळ
५	सहाय्यक वनसंरक्षक कार्यालय	विभागीय वन अधिकारी व उपवनसंरक्षक वर्षातून एक वेळ
६	विभागीय कार्यालय	मुख्य वनसंरक्षक प्रती वर्षी त्यांचे कार्यक्षेत्रातील सर्व विभागीय कार्यालयांची व प्रत्येक विभागातील कमीत कमी एक परिक्षेत्राची तपासणी करतील.

**५ आरागिरणी तपासणी :-** वन अधिकारी त्यांच्या नियमित जंगल गस्तीच्या वेळी आरा गिरण्याची तपासणी करून सदर आरागिरण्या परवान्यातील अटी व शर्तीनुसार चालतात किंवा कसे याची खात्री

करतील व त्याठिकाणी अवैध तोडीतील माल आढळल्यास नियमानुसार कार्यवाही करतील. आरा गिरणी तपासणीचे मापदंड खालीलप्रमाणे निश्चित करण्यात आले आहे.

अ.क्र.	पद	आरा गिरणी तपासणीचे मापदंड
१	वनपरिक्षेत्र अधिकारी	दरमहा कमीत कमी ८ आरा गिरण्यांची तपासणी, ज्यांच्या कार्यक्षेत्रात ८ पेक्षा कमी आरा गिरण्या आहेत अशा ठिकाणी सर्व आरा गिरण्यांची दरमहा तपासणी करावी.
२	सहायक वनसंरक्षक	दरमहा कमीत कमी ४ आरा गिरण्यांची तपासणी
३	उप वनसंरक्षक / विभागीय वन अधिकारी / उपविभागीय वन अधिकारी	दरमहा कमीत कमी २ आरा गिरण्यांची तपासणी
४	मुख्य वनसंरक्षक	आवश्यकतेनुसार व परिस्थितीनुरूप

राज्यातील जिल्हा मुख्यालयी असलेल्या बऱ्याच वनपरिक्षेत्रात आरा गिरण्यांची संख्या जास्त आहे. अशा आरा गिरण्यांची तपासणी एक वनपरिक्षेत्र अधिकारी उपरोक्त मापदंडानुसार करू शकणार नाही. याकरीता मुख्य वनसंरक्षकांनी विशेष कार्य वनपरिक्षेत्र अधिकाऱ्याची नियुक्ती करून अशा ठिकाणच्या सर्व आरा गिरण्या कमीत कमी वर्षातून एकदा तपासल्या जातील याचे नियोजन करावे.

उपरोक्त मापदंडानुसार कनिष्ठ वन अधिकाऱ्यांद्वारे आरा गिरण्याची दरमहा तपासणी होत आहे याची खात्री वनसंरक्षक / मुख्य वनसंरक्षक (प्रा) करतील. आरा गिरणी तपासणीचा त्रैमासिक अहवाल मुख्य वनसंरक्षकाद्वारे अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (संरक्षण) आणि वृत्ताच्या संबंधित नियंत्रक अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षकांना सादर करण्यात येईल.

**६ वनगुन्ह्याची तत्परतेने नोंद, चौकशी व तपास :-** वन गुन्ह्याची नोंद सध्या प्रचलित असलेल्या प्रपत्रात ४ प्रतीत करण्यात येईल. वनरक्षक स्तरावर नोंदवण्यात आलेल्या वनगुन्ह्यासंदर्भात १ ली प्रत वनरक्षकाने स्वतःकडे ठेवावी, दुसरी प्रत वनपालाकडे, ३ री प्रत विभागीय कार्यालयाकडे आणि ४ थी प्रत वनपरिक्षेत्र कार्यालयाकडे सरळ पाठवावी. काही गुन्हा प्रकरणे वन हद्दी बाहेर घडतात व ती इतर वन अधिकाऱ्यांच्या निदर्शनास येऊ शकतात. अशा वेळी ज्या वन अधिकाऱ्याच्या निदर्शनास सर्व प्रथम सादर गुन्हा येईल त्या वन अधिकाऱ्याने गुन्ह्याची नोंद करून गुन्हा घडलेल्या कार्यक्षेत्रातील वनपाल,

वनक्षेत्रपाल व उपवनसंरक्षक / विभागीय वन अधिकारी / उपविभागीय वन अधिकारी यांचेकडे पाठवाव्यात.

शासनाच्या असे निदर्शनास आले आहे की, जुने अतिक्रमणासंदर्भात तत्परतेने गुन्हे नोंदविण्याऐवजी सदरची प्रकरणे मागील कालावधीची आहे अशी भूमिका घेऊन गुन्ह्याची नोंद केली जात नाही, ही बाब गंभीर असून अतिक्रमणासंदर्भात गुन्हे नोंदविण्याबाबत दिरंगाई निदर्शनास आल्यावर संबंधित वनरक्षक, वनपाल, प्रादेशिक वनक्षेत्रपाल कडक कारवाईस पात्र राहतील.

वन गुन्हे निदर्शनास आल्यानंतर किंवा यथास्थितीत वरीलप्रमाणे वन गुन्ह्याबाबत प्रथम प्रतिवृत्त प्राप्त झाल्यानंतर संबंधित प्राधिकार्यांनी संदर्भ क्र. २ ते ५नुसार त्यांना सोपविण्यात आलेल्या अधिकारांच्या अधीन राहून विनाविलंब कायदेशीर कार्यवाही सुरु करावी. गुन्ह्याबाबत तपास व चौकशी करण्यासाठी उक्त संदर्भाद्वारे विविध पातळीवर अधिकार्यांना प्राधिकृत करण्यात आले आहे. नोंद झालेल्या प्रत्येक वनगुन्हा संबंधित अधिनियमानुसार तर्कसुसंगत निष्कर्षा (Logical Conclusion) पर्यंत आणला जाईल, याची वैयक्तिक आणि संयुक्तपणे जबाबदारी वनपरिक्षेत्र अधिकारी, सहायक वनसंरक्षक आणि उपवनसंरक्षक / विभागीय वन अधिकारी / उपविभागीय वन अधिकारी यांची राहिल.

वन्यजीव (संरक्षण) अधिनियम, १९७२ अंतर्गत तडजोडीस पात्र नसलेले गुन्हे व ज्या गुन्ह्यासाठी किमान कारावासाची तरतूद आहे, अशा गुन्ह्यासंदर्भात उपवनसंरक्षक / विभागीय वन अधिकारी / उपविभागीय वन अधिकारी यांनी वैयक्तिक पातळीवर सनियंत्रण ठेवावे. गुन्ह्याबाबत तपास पूर्ण होऊन विहित कालावधीत न्यायालयात खटला दाखल होईल आणि खटला दाखल झाल्यानंतर प्रकरणाचा पाठपुरावा केला जाईल, याची सर्वस्वी जबाबदारी उक्त अधिकार्यांची राहिल.

उपवनसंरक्षक, विभागीय वन अधिकारी / उपविभागीय वन अधिकारी तसेच सहायक वनसंरक्षक आणि वनपरिक्षेत्र अधिकारी हे त्यांचे कार्यालयात वनगुन्हे नोंदवहीची तपासणी नियमितपणे करतील व प्रत्येक महिन्याअखेर वरीलप्रमाणे तपासल्याबद्दल गुन्हे नोंदवहीत संदर्भांकित करतील.

भारतीय वन अधिनियम, १९२७ तसेच वन्यजीव (संरक्षण) अधिनियम, १९७२ अंतर्गत गुन्ह्यासंदर्भात तडजोड करण्यासाठी संदर्भ क्र. २, ४ व ५ मधील अधिसूचने अनुसार ठराविक पातळीवरील अधिकारी सक्षम आहेत. सबब कोणत्या वनगुन्ह्यासाठी तडजोड न्यायसंगत राहिल आणि कोणत्या वनगुन्ह्या संदर्भात न्यायालयात खटला दाखल करणे अपेक्षित राहिल हे प्रकरणाच्या गुणवत्तेच्या आधारावर निर्णय सक्षम प्राधिकार्यानेच निर्णय घ्यावा व त्यानुसार पुढील कार्यवाही करावी.

७ अवैध वृक्षतोड प्रकरणातील कार्यवाही :- अवैध वृक्षतोडीची तत्परतेने दखल घेणे व शासनास अवगत करणे महत्त्वाचे असते. त्यासाठी खालील प्रमाणे मापदंड निर्धारित करण्यात आले आहेत.

अ.क्र.	घटना स्थळावरील वृक्षतोडीची किंमत	चौकशी अधिकारी	घटनास्थळी भेट देण्याची मुदत
१	रु. ५०,००० पर्यंत	वन परिक्षेत्र अधिकारी	माहिती मिळाल्यापासून ३ दिवसांचे आत
२	रु. ५०,००० ते २.०० लाख पर्यंत	सहायक वन संरक्षक / उपविभागीय वन अधिकारी	माहिती मिळाल्यापासून ३ दिवसांचे आत
३	रु. २.०० लाख ते ५.०० लाख पर्यंत	उपवनसंरक्षक / विभागीय वन अधिकारी / उपविभागीय वन अधिकारी	माहिती मिळाल्यापासून ३ दिवसांचे आत
४	रु. ५.०० लाखाचे वर	मुख्य वनसंरक्षक	माहिती मिळाल्यापासून ७ दिवसांचे आत

वर नमूद अधिकाऱ्याने केवळ तपासणीच करावयाची नसून, सदर गुन्हा प्रकरणाच्या तपासावर वैयक्तिक संनियंत्रण ठेवायचे आहे व आरोपी विरुद्ध कायदेशीर कार्यवाही होईल याची दक्षता घ्यावयाची आहे. आवश्यकता वाटल्यास प्रकरणात दोषी आढळणाऱ्या कर्मचारी / अधिकारी यांचे विरुद्ध विभागीय चौकशी करून उचित कार्यवाही देखील करावयाची आहे. पाच लाखापेक्षा जास्त किंमतीचे अवैध वृक्ष तोडीचे वनगुन्हे शासनाच्या निदर्शनास आणण्यात येईल.

८ न्यायालयीन प्रकरणांचा पाठपुरावा :- वन परिक्षेत्र अधिकारी, सहाय्यक वनसंरक्षक, विभागीय वन अधिकारी, उपविभागीय अधिकारी व उपवनसंरक्षक यांनी न्यायालयात फिर्याद मुदतीत दाखल होईल याची दक्षता घ्यावी. समरी ट्रायलप्रमाणे चालवावयाची प्रकरणे तशी चालतील याबाबत शासकीय अभियोक्त्या व न्यायालय यांचेशी संपर्क साधून उपाययोजना करावी.

आवश्यक तेथे शास्त्रीय पुरावा / अभिप्राय तज्ञ संस्थेकडून घेऊन न्यायालयापुढे वेळीच सादर होईल हे पहावे. सरकारचे वतीने साक्षीसाठी येणाऱ्या व्यक्तीची गैरसोय होणार नाही, त्यांना आर्थिक भत्ते वेळीच मिळतील हे पहावे. साक्षीदार फितूर (Hostile) होणार नाही व झाल्यास त्याचे विरुद्ध कायदेशीर कार्यवाही होईल हे पहावे. तपास, चौकशी व न्यायालयीन कामात कुचराई करणाऱ्या अधिकारी/कर्मचारी यांचे

विरुद्ध कठोर कार्यवाही करावी. विभागाविरुद्ध निकाल गेल्यास वेळीच अपील / रिवीजन / रिव्यू / रिट पिटिशन बाबत कार्यवाही करावी. सर्व न्यायालयीन प्रकरणांची नोंद ठेवून त्यावर सहायक वनसंरक्षक आणि उपवनसंरक्षक यांनी संनियंत्रण ठेवावे. विभागीय व वृत्त स्तरीय अधिकाऱ्यांनी प्रत्येक महिन्यास न्यायालयीन प्रकरणांचा आढावा घ्यावा.

भारतीय वन अधिनियम १९२७ कलम २६ अंतर्गत विनिर्दिष्ट करण्यात आलेले बहुतांश वनगुन्हयाप्रकरणी कारावासाची कमाल मर्यादा १ वर्षापर्यंत आहे. सबब उक्त अधिनियमाखाली कलम ६७ व फौजदारी प्रक्रिया संहिता कलम २६२ ते २६५ च्या अधीन राहून न्यायालयात खटला दाखल करताना प्रकरण Summary Trial द्वारे निकाली काढण्यात यावी अशी विशिष्ट प्रार्थना फिर्यादमध्ये अंतर्भूत केली जाईल, या बाबत सर्व संबंधित प्राधिकाऱ्यांनी नोंद घ्यावी.

९ **दैनंदिनी सादर करणेबाबत :-** वनाधिकारी नेमके काय काम करतात तसेच वनसंरक्षणाबाबत त्यांचे स्तरावर घेण्यात येत असलेली दक्षता पुरेशी आहे किंवा कसे याचे आकलन त्यांची दैनंदिनी प्राप्त झाल्या शिवाय करता येत नाही. सबब याद्वारे निर्देशित करण्यात येत आहे की, दोन महिन्यापेक्षा जास्त कालावधीसाठी क्षेत्रीय वनाधिकाऱ्यांची दैनंदिनी प्रलंबित असल्यास त्यांची वेतन देयके पारीत होणार नाही, याची दक्षता घ्यावी. तसेच दोन महिन्यापेक्षा जास्त दैनंदिनी प्रलंबित असणारे अधिकारी हे स्वतः आहरण व संवितरण अधिकारी असतील तर त्यांनी त्यांचे स्वतःचे वेतन देयके पारीत करू नये. या निर्देशांचे उल्लंघन करणारे अधिकारी शिस्तभंग विषयक कार्यवाहीस पात्र ठरतील.

१० **मुख्य वनसंरक्षक/उपवनसंरक्षक/विभागीय वन अधिकारी/उपविभागीय वन अधिकारी यांनी घ्यावयाची विशेष दखल :-**

- I. आंतरराज्यीय सीमेवर असलेल्या क्षेत्रांसाठी संबंधित राज्यांच्या अधिकाऱ्यांबरोबर नियमित आंतरराज्यीय संरक्षण बैठक आयोजित होईल, याची दक्षता घेणे.
- II. पोलीस व महसूल अधिकाऱ्यांबरोबर सर्व पातळीवर समन्वय ठेवणे.
- III. विभागीय पातळीवर नियंत्रण कक्ष २४ तास सुरु आहे, याची खात्री करणे.
- IV. न्यायालयात खटला दाखल झाल्यानंतर त्याचा पाठपुरावा होईल, याची दक्षता घेणे.

- V. ज्यांच्या मदतीने वन गुन्ह्यातील मालमत्ता सरकार जमा झाली आहे, किंवा आरोपी न्यायालयात दोषसिध्द झालेला आहे. त्यांना महाराष्ट्र वन नियमावली २०१४, नियम ८३ अनुसार बक्षीस प्रदान करणे.
- VI. वनगुन्ह्याबाबत पाठपुरावा करण्यास कुचराई करणाऱ्या अधिकारी/कर्मचाऱ्यांविरुध्द प्रशासकीय पातळीवर कार्यवाही करणे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या [www.maharashtra.gov.in](http://www.maharashtra.gov.in) या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१४०८१४११२४०८५३१९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(डॉ. यु. एम. फारुकी)  
सह सचिव (वने)  
महसूल व वन विभाग

प्रति,

- १) प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन बल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य.
- २) प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव), महाराष्ट्र राज्य.
- ३) प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (उत्पादन व व्यवस्थापन), महाराष्ट्र राज्य.
- ४) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र वन विकास महामंडळ.
- ५) सर्व अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक,
- ६) सर्व मुख्य वनसंरक्षक (प्रादेशिक / वन्यजीव), महाराष्ट्र राज्य.
- ७) सर्व वनसंरक्षक,
- ८) सर्व जिल्हाधिकारी,



- ९) सर्व पोलीस अधिक्षक,
- १०) सर्व उपवनसंक्षक
- ११) सर्व विभागीय वन अधिकारी / उपविभागीय वन अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य.
- १२) सर्व कार्यासन अधिकारी, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
- १३) फ-६ कार्यासन, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२. (निवड नस्ती)